

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

 Ker je bil prvi natis št. 3, „Slov. Gospodarja“ zaplenjen, zato izide 2. natis še le dnes. Kakor se nam javlja, zgodilo se je zaplenjenje zavoljo uvodnega članka. V njem smo, kolikor je nam možno in že tudi lastno, odgovorili mirno dr. Aussererju in njegovemu predlogu v deželnem zboru gledé jezikovne odredbe ministra barona Pražaka.

Uredništvo.

Avstrija na vzhodu.

Nevarni časi se bližajo, vsa poročila iz dežel evropskih vevlasti razpravljajo vprašanje, alj se ima kmalu začeti veliki boj med narodi in državami, bodisi med Nemčijo in Francozko, ali med Avstrijo in Rusijo, ali oboje na jednokrat. Angležka vlada je tudi sila sovražna Rusiji, ker se njej zdi nevarno vedno napredovanje Rusov v Aziji: Angležka se začinja bati za Indijo, in rada bi bila našla zaveznika proti Rusom. Ravno sedaj misli, naša Avstrija si pridobiti za takega zaveznika, ker so si v Bolgariji navskriž avstrijske težnje z ruskimi.

V tako nevarnem času treba je, da tudi Slovenci resno premišljujemo, kaj je naša dolžnost, kje so naše težnje? Tako premišljevanje je tem bolj potrebno, ker se nahaja tudi pri nas nekoliko politikov in časnikarjev, ki presojujejo vse zadeve le z ozirom na narodnost — ki so tedaj prijatelji Rusov na vsak način, brezpogojno, le zavoljo tega, ker so Rusi Slovani, kakor mi.

Res je, da smo Slovani, ali nečemo pozabiti, da smo tudi Avstrijani!

Avstrija se je bojevala na vzhodu proti Turkom skoro 300 let, in zabranila Osmanlijem napredovanje v Evropi. Ali ravno, ko je Turčija začela pešati, tedaj je tudi jenjala Avstrija na vzhodu svojo moč pokazati. Blizo 100 let nismo nič več storili na vzhodnih mejah, prepustili smo tlačene narode svoje osodi — naša politika se je brigala za Nemčijo in za Laško,

pa nič več za jugoslovanske narode in za Rumunijo. Poprej je bilo drugače:

Knez Evgenij — plemeniti —

Htel je carju spet dobiti,

Grad i mesto Beligrad!

Zgodovina pa, ki deli vence in vspehe vsakemu pametnemu delovanju, nam ni delila nobenega vspeha za našo nemško in laško politiko, zgubili smo na Laškem dežele in upliv, zgubili smo v Nemčiji prvaštvo med zavezniki, in pruski kralj je postal nemški car. Zgodovina nam je tedaj dokazala, da ne opravimo ničesar na zahodu, prisilila nas je, da se lotimo zopet naše naloge na vzhodu.

Ta naloga ni prazna ideja, ni domišljena. Kakor se govori v Nemčiji, Angliji, v Ameriki o „težnji proti zapadu“, tako se mora po pravici govoriti v Avstriji o težnji proti vzhodu. In to v dvojnem pomenu.

Prvič je znano, da med 10 Slovenci, ki zapustijo svojo domovino, jih gotovo 8 se preseli na Hrvaško, ali še dalje proti vzhodu. Pa tudi med avstrijskimi Nemci najdeš ravno tako romanje proti vzhodu. V Mariboru n. pr. najdeš na stotine Korošcev, malo Hrvatov. Na Koroškem pa boš na prste štel Štajarce ali celo Hrvate.

Tako gre ljudstvo po Dravi in po Savi navzdol pa tudi ob Dunavi se izseljujejo Avstrijani močno proti vzhodu. Vže pred 10 leti sem imel priložnost, govoriti z nekim avstrijskim zdravnikom, ki biva v Bukureštu vže svojih 25 let. Ta mi je potrdil, da biva več ko 13.000 Avstrijanov v samem Bukureštu.

Ako se hočeš prepričati, dragi čitatelj, koliko važno je to preseljevanje za Slovence, primeri v državnem zakoniku politično in sodno organizajo Štajarske dežele iz leta 1854 s taisto iz leta 1878. Primeri števila prebivalcev posameznih okrajev, in čudil se bodeš, da se manjša ljudstvo v 7 štajarskih slovenskih okrajih! Je-li mogoče? Ko sem zagledal l. 1868 taka manjša števila, povprašal sem župnike in